

Tas Latweeschu lauschu draugs.

6815

1834. 4. Janwar.

1ma lappa.

L. V. B.

Inv 191643

Tauna gadda eefahkumâ.

- Mels. Augstais Deews, kam slawa dohta.
 1. Wezzais gads jau gallu nehmis,
 Jaunais atkal eefahkahs:
 Deews mums dshwoht wehl nolehmis:
 Gohds tam no mums peenahkahs!
 Preeks ne truhke; tapehz man
 Wignam ja-dohd pateikshan'.
2. Atkal gads no muhscha deenahm
 Aistezzejis kà ne kas;
 Kappam tuwaki pеeleenam,
 Steigdamees us muhschibas.
 Lai, kà effam dshwoß schi,
 Apzerresjam tikkuschi.
3. Deews mums schehligs tehw̄s, to sinnam;
 Mihligi muhs waddijis:
 Preezigi mehs to peeminnam;
 Winsch, ko waisag', pеeschkhris.
 Pateizibu atnessam,
 Lihgsmi slawu nobseedam!
4. Tewim, Deews! mehs. pateikt steidsam,
 Ka wehl schodeen sveiki mehs;
 Tewi slaweht nekad beidsam,
 Gohds tew, mihtais Debbeß-tehw̄s!
 Mehs no jauna opfohlam
 Klausift tawani padohmam.

5. Lai schis gads, ko atkal dewis,
 Wo tew opfwehtihts mums tohp!
 Lai tafs dahwanas no tewis
 Muhsu prahs pareisi kohp.
 Laipnigs pahr mums gahda, Tehws!
 Schehligs behdās parahdees!
6. Buhs wiss laime mums isweiktees,
 Kas no tew mums nodohmahts!
 Es no gribbu gudraks teiktees,
 Lai noteek taws schehligs prahs.
 Tomehr, ja tew patihs, Deews!
 Delaimi no mums sel greeß.
7. Lai sel meers un laime rohdahs
 Wiss pahr plafchu pasauli;
 Un us taifnibu lai dohdahs
 Augsti un arr' semnigi.
 Preek' un laimi wehlejam
 Sawam mihtam Reiseram!
8. Palihdsi ar svehtu garru
 Schehligi teem wald'neekem,
 Ka tee sawu gohd' un warru
 Walka, kà peenahkahs teem.
 Tu teem dewi gohdibü,
 Suhti teem arr' palihgu.

g. Upfwehti wehl sawai laimeit
 Mahzitasus kristigus:
 Lai tee rahn', kas derrigs laimeit,
 Darr' muhs wissus klaufigus!
 Tu warr' gruhribas atnemt,
 Winneem gudribu nolemt.

10. Un kab mums pehz tawu prahit
 No schihs pasaules buhs schirk;
 Paleez' patwehrums mums flahu,
 Leez' muhs Jesus wahrdā mirt.
 Gewedd' muhs tai sohlitā
 Debbeß-tehwa walstibā. A. E.

Taunas sinnas.

No Drehdenes pilsfehtas, Sakschu walsti Wahzsemme. Widsemmes zeenigs general-superdenta kungs K. E. Berg trihs gaddus wehl ne bija animata, kad jau sahze wahrgt, un diwi gaddus wahrdis, winsch pagahjuschâ pa-wassarâ pehz dakteru padohma brauze us Wahzsemmi, tur pa wassaru tannis ahrstigos awohös masgatees. Bet pirma ahrsteschana wehl dauds ne palihdseja; tapehz pa seemu gribbeja palift Drehdenê, ka nahkofschâ wassarâ no jauna warretu eesahkt. Bet tas Wissuschehligajs 111ta Dezember turpatt winna ilgu wahrgoschanus irr pa-beidsis un winna dwehsele peenehmis. — Winna nomirruschas meefas ne taht no Drehdenes, paschâ winna dsimtenê: Zwifkaues pilsfehtâ, tikke glabbatas, klahrt pee tehwa un mahtes. — Deews lai winna dwehselei schehligs un lai atmoksa winnam to mihsigu un tizzigu prahit, ar ko winsch Jesus mahzibas arween irr pluddinajie!

No Antwerpenes pilsfehtas, Ollenderu semme. Latweeschu draugs daschreis, kad sawas lappinas isdallijis, pee Wahzsemmies awisehm peefehschahs, audsidams, ka pasaule schim brihscham gaddahs. Ne fenn wahziskas awises rohksa, lassa: "Sinha no Antwerpenes." — "Woi tur jau atkal karsch?" — tu winsch sawâ prahit dohmaja. Jo winnam labbi bij peemina, ka Sprantschi un Ollenderi tur pehrnajâ gaddâ (1832) leelâ Kaufchanâ kahwuschees; — winsch atgah-dajahs, ka wairak ne ka 60,000 Sprantschi lehgeri bij apmettuschi ap masu pilli, kas wissapkahrt ar walneem apzeetinata, ka Rihga. Bet eeksch pilles paschhas wairak ne bij ne ka 5000 Ollenderu karrawihri, drohfschi laudis, kas wissam leelam Sprantschu karraspehkam pretti turrejahs. Winsch wehl labbi sinnaja, ka Sprantschi, ne spehdami ais schauschanas tuwu pee-eet pee teem walneem, nehmahs no tahlenes ar seeleem gabbaleem pa augschu schaut, tà ka lohdes Ollendereem nabbadsineem no gaisa us galwahm kritte un wissahm ehkahn jumtus pahrdausija. Dauds arri ar ta h d a h m lohdehm schahwe, kam eekschâ bissahles, kas us semmi krisdamas puschu pahrspahdse un zilwekeemi lohzelkus norahwe eeksch paschahm ehkahn. To-

reis wensch ne warreja deewsgan isbrihnitees, lassidams, ka weenâ paschâ neddelâ
13,861 tahdas lohdes bij ischahwuschi, un wehl 12,049 zittas dselsu lohdes. Sin-
nams, prett tahdu warrenu schauschanu tee 5000 Ollenderi ilgi ne warreja zeestees.
Winneem arri maises peetrueke un schaujamu rihku wairs ne bij. Tad wianni meeru
spreede un Sprantscheem rohkâ dewehs; tee winnus aiswedde zeetumâ us paschu
Sprantschu - semini. —

Tas Latweeschu draugam wehl labbâ peeminnâ. Pehzlaikâ wensch bij d'srdejis,
ka ta breefmiga Kolera- sehrga, kas arri pee mums dauds laudis aishaywe, Ollende-
reem usnahkusi. —

Tâ nu Wahzsemmes awises rohkâ nehmis, wensch zittu' ne ko ne gaidija, ne kâ
korra- un mehra- waimanas. Bet sahjis lassijt, firds jauku preeku fajutte, jo tur
ihsti ta bisa, kâ muhsu Kungs un Pestitajs fohtlijis: "Juhsu firds lai ne istruhzi-
najahs, un ne isbihstahs; mannu meeru es juuns dohmu; ne tâ, kâ ta pafaule dohd,
es juuns dohmu." —

Lasseet paschi, woi teesa!

Tas Ollenderu karrapulzinsch tannî pilli jau kahdus trihs gaddus wissu Deewa-
kalposchanu basnjâ un mahjâs bij acmetis. Zaur to leela besdeewiba un ne-
gantiba pee winneem bij eewilkusees. Weens weenigs saldats, wahrdâ Merkens,
lohti ilgojahs pehz kristigas Deewa- kalposchanas, — bet kâ tuksnesi, jo wissi winnu
smeedamees apsmeheje. Nahze tas laiks, kad Sprantschi taifijahs ar saweem karr-
rikheem lehgeri apmest; — teefscham bailiga leeta! Nu Merkens atradde kahdus 15
saldatus, kas lihds ar minnu Deewu peeluhdse, fw. "le lassija un garrisas
dseefmas dseedaja, — zits zittu pamohdinadami lai atra; o tahdas besdeewi-
bas, kâ pee minnu karrabeeedreem dauds bij redsama. Zai ee pee wissahm
breefmahm, pee wissahm nahwigahm pohtischchanahm saldu firds. fijutte. Kâ
Pahwils un Silas zeetumâ, tâ arri winni pee tahdas breefmigas ..., kas
ne deen' ne nakt' mittejahs, svehtas dseefmas dseedaja; un Deews wian glah-
bejs parahdijahs, kur zilweks muhscham isglahbschanu ne buhtu zerrejis. Zo starp
dauds beedreem, kas apkauti un gauschi ewainoti, winni pee wesselas meefas palifke.
Tas winneem prahdu skubbinaja, kad jau us Sprantscheem zeetumâ bij aistwesti, ka
ne atkritte no sawas tizzibas, — bet ar jo karstahm- affarahm winni apnehmehs tah-
du sawu dahrgu tizzibu teem nabbageem atkrittscheem beedreem ispaust un pee win-
nu atgreeschanas strahdah. Leelâ pilli bij eeslehgti, kur warreja staigaht, kâ grib-
beja. Nu Merkens eefahze trihsfreis par deenu lihds ar teem zitteem Deewu pee-
luhgt, un ar skanniqui balsi Deewa svehtus wahrdus lassijt. Jau weens ohts pee-
stahjahs un lai arri tohs pirmus graudinus usnehmis kâ par smeeksu, comehr pehz-
laikâ tahs debbes- maises saldumu un spehku pee fewi fajutte un ar wissu firdi pee-
greesehs. Weenâ deenâ kahdi zo saldati, winneem prettineeki, sagahjuschi tahs diwi
bihbeles, kas winneem bij, ar warri gribbeja nonemt, un tohs grahmatneekus — kâ
winni winnus usfauze — no mahjas ahrâ isdfiht. Merkens, ne ko ne sinnadams,
pattlabban us saweem zelleem Deewu ar karstu luhgfschanu peeluhdse. Nahk schee

pee durwim; gribb eelaustees, — bet durwis wakkâ; — attaifa — un kâ no Deewa pirksta kustinati, apstahjahs, nonemim zeppures, un paschi klussinam fahk Deewu peeluhgt. Tâ tahs zeetas firdis palikke mihfistas, un tas pulzinsch ikdeenas wairo-jahs.

Weens mahzitajs — wahrdâ Sames — no paschas Ossenderu kehnina pilles, kas taisijahs paganeem to preezas mahzibû fluddinah, sinnu dabbujis, ar kahdu karstu firdi schee zeetumneeki to Kungu mekleja, un no teem peeluhgts, sakrahjahs fewim kahdas simts bihbeles un aigahje pee winneem. Ar leelu preeku tee saldati winnu usneme un tas wirsneeks leelu nammu dewe, lai sapulzinajotees, zif ween gribboht. Nu Sames nehmehs ikswehdeenas dwireis spreddiki fazziht. Dasch-brihd gaddijahs lihds 1000 klausitaji. Neddelas deenâs winsch Katkismi mahzija wiſſeem, kas pee wiina nahze, — un daschreis kahdi 250 kohpâ bija.

Schis mahzitajs raksta, ka winnam leels firdspreeks bijis; jo ikdeenas winsch labbus anglus redsejis no saweem darbeem. Kas pirmak, ne kâ ar lahsteem staigajuschi, tee pasemmigi un deewabihjigi palikkusch; — kas pirmak kâ okli bijuschi sawâ augksprahitâ un lepnibâ, tee gohdigi, lehni un prahktigi zilweki israhdijschees.

Tahdu darbu Deewa svehtais Gars pee scheem nabbageem zeetumneekem strah-dajis. — Sakkat paschi, woi tas naw preeks?

Sinna, zif naudas 2. Janvar-mehn. deenâ 1834 eefsch Rihges mafaja par daschahn prezzehm.

Mafaja:	Sudr. naudâ.		Mafaja:	Sudr. naudâ.	
	Nb.	R. K.	Par	Nb.	R. K.
1 puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggū	1	50	1 pohdu (20 mahrzineem) wasku	=	5
— meeschu, 100 mahrzin. smaggū	1	—	tabaka	= = = = =	— 90
— tweeschu, 128 mahrzin. smaggū	1	80	sweesta	= = = = =	2 25
— ausu	—	65	dselses	= = = = =	— 65
— srau	—	1 30	linnu, frohna	= = = = =	2 15
— rupju rudsu = miltu	1	40	brakka	= = = = =	1 90
— bishdeletu rudsu = miltu	1	70	fannepu	= = = = =	1 —
— bishdeletu tweeschu = miltu	2	40	schliktu appinu	= = = = =	2 —
— meeschu = putraimu	1	50	neschliktu jeb prezzes appinu	= = = = =	1 20
— eesala	—	1 10	muzzu filku, eglu muzzâ	= = = = =	6 50
— linnu = fehklas	2	50	lasdu muzzâ	= = = = =	6 75
— kannepu = fehklas	1	10	fmalkas fahls	= = = = =	4 —
1 wesumu feena, 30 pohdus smaggū	2	40	rupjas baltas fahls	= = = = =	4 20
barrotu wehrschu gallu, pa pohdu	1	—	wahti brandwihna, pussdegga	= = = = =	8 —
			diwdeggä	=	10 —

Weenu sudraba rubli warreja dabbuht par 360½ kapeikeem warra naudas.

Brihw drifkeht. No juhrmallas-gubbernementu angstas waldischanas pusses:

Dr. E. E. Napiersky.